

Arbejdsgruppen om sikring af små hvilende pensioner – anbefalinger til pensionsbranchen

Baggrund

Danmark har et dynamisk arbejdsmarked, hvor mange lønmodtagere ofte skifter job. For en del lønmodtagere indebærer et jobskifte, at man påbegynder indbetalinger til en ny arbejdsmarkedspensionsordning, og at indbetalingen til den gamle pension ophører. Der kan også være tale om, at regelændringer medfører, at visse typer af ordninger ophører eller ændres, hvorved der ikke længere kan indbetales til ordningen, som bliver hvilende. Er forskellige dele af opsparingen underlagt forskellige regelsæt, kan det udgøre en hindring for samling af ordninger,

Mange får imidlertid ikke taget stilling til deres gamle pensionsopsparing - heller ikke ved jobskifte. Det betyder, at en del pensionsordninger henstår uden indbetalinger, og bliver til hvilende pensionsordninger. Da pensionskunden som oftest skal betale administrationsomkostninger for at få den hvilende pension administreret, vil de indbetalte midler over tid blive væsentligt reduceret, hvis de samlede administrationsudgifter overstiger ordningens forrentning. Det kan få negative konsekvenser for opsparingen for den type små hvilende pensionsordninger, der ikke er tilknyttet en ydelsesgaranti.

Denne problemstilling blev adresseret i forslag til folketingsbeslutning B90 om frivillig samling af mindre, inaktive pensionsopsparinger. Folketingsbeslutningen blev ikke vedtaget, men forslaget førte til nedsættelsen af en arbejdsgruppe med repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, pensionsbranchen og relevante ministerier. Arbejdsgruppen fik til opgave at undersøge omfanget og udviklingen af små hvilende arbejdsmarkedspensioner. Arbejdsgruppen skulle videre fremkomme med løsningsforslag, der bedst muligt sikrer, at hvilende arbejdsmarkedspensioner kan samles og overføres til alternative ordninger, således at indbetalingerne fortsat kan bidrage til opsparerens forsørgelse i alderdommen.

Arbejdsgruppen har indhentet data om omfanget af og udviklingen i antallet af små hvilende pensioner, ligesom arbejdsgruppen har afdækket eksisterende regler og praksis på området. På den baggrund har arbejdsgruppen identificeret en række udfordringer og overvejet mulige tiltag, der kan minimere problemets omfang.

Arbejdsgruppen afsluttede sit arbejde i juni 2017.

Omfang og antal

Med henblik på at give arbejdsgruppen mulighed for at vurdere omfanget af hvilende pensionsordninger, har Forsikring & Pension (F&P) senest i 2015 indhentet oplysninger fra pensionselskaberne for årene 2008, 2011 og 2014.

Hvilende pensioner er i den sammenhæng defineret som depoter i pensionsinstitutter under 100.000 kr. med tilknytning til et tidligere ansættelsesforhold. De hvilende pensionsordninger kan overordnet bestå af rene opsparinger, ordninger med ydelsesgaranti/markedsværdiregulering, ordninger med risikodækning (forsikringer) og kombinationer heraf.

F&P har opgjort antallet af hvilende depoter med en værdi på under 100.000 kr. til 1,2 millioner i både 2011 og 2014, mens den samlede værdi af de hvilende pensioner i samme periode er faldet med 2 mia. kr. til 36 mia. kr. i 2014. Tallene viser heller ikke eventuelle ændringer fra 2014 til 2017.

Der er en betydelig datausikkerhed i det indhentede materiale, da det ikke har været muligt for alle selskaber at levere alle oplysninger for alle år. De følgende tal skal derfor tages med et vist forbehold.

Den altovervejende andel af værdierne af hvilende pensioner er på mere end 20.000 kr. Målt i antal ordninger skønner F&P, at ca. 0,5 mio. af de hvilende pensioner i 2014 havde en depotstørrelse på under 20.000 kr. Af disse skønnes 30.000 - 6 pct. af de hvilende pensionsordninger - at være rene opsparinger med en anslået værdi på omkring 250 mio. kr..

Den seneste opgørelse - baseret på oplysninger fra 2014 - peger på et betydeligt fald i omfanget af de hvilende pensionsordninger, som er rene opsparingsordninger. Således er omfanget af hvilende pensionsordninger, som er rene opsparinger, faldet fra 24 pct. i 2011 til ca. 6 pct. i 2014, hvilket især modsvares af en større andel hvilende pensioner med risikodækning.

Ifølge datagrundlaget tvangsudbetalte pensionsselskaberne i 2014 i gennemsnit 1.500 hvilende pensionsordninger pr. selskab med en værdi på under 8.000 kr., hvilket svarer til en gennemsnitlig værdi pr. selskab på 4,4 mio. kr. Yderligere tvangsudbetalte selskaberne 300 hvilende pensionsordninger pr. selskab med en værdi på over 8.000 kr., svarende til en gennemsnitlig værdi pr. selskab på 3 mio. kr. Der er dog også betydelig usikkerhed forbundet med opgørelsen af tvangsudbetalinger, hvilket blandt andet skyldes, at ikke alle selskaber har oplyst deres tvangsudbetalinger, samt at nogle selskaber ikke systematisk tvangsudbetaler hvert år.

I forhold til om pensionsordningen udhules over tid, fordi omkostningerne overstiger forrentningen, vil dette i særlig grad være aktuelt for de mindre blandt de små fripolicer.

Udfordringer

Mange interesserer sig ikke for pension. Det må antages, at mange pensionsopsparende med små hvilende pensioner enten ikke er opmærksomme på, at de har en pensionsopsparing, hvor der er risiko for, at en relativt stor andel af opsparingen opbruges af administrationsomkostninger, eller blot af forskellige årsager ikke får gjort noget ved det.

På den baggrund vurderer arbejdsgruppen, at det er afgørende for effektivt at minimere omfanget af hvilende pensioner, at det sikres, at pensionsopsparenes opmærksomhed på problemstillingen øges - både generelt og hos den enkelte pensionsopsparer, som spørgsmålet om overflytning har umiddelbar relevans for.

Mange pensionselskaber har allerede fokus på området og informerer både konkret og generelt, men der kan foreslås etableret mere systematiske informations- og vejledningsrutiner på tværs af branchen – med fokus på, at det skal gøres så enkelt, transparent og billigt som muligt at sikre sine små hvilende pensionsordninger.

Der er forskellig praksis med hensyn til størrelsen af de generelle gebyrer, pensionsinstitutterne opkræver for at flytte en pensionsopsparing til et andet selskab. Gebyrerne varierer imellem de forskellige selskaber - fra 0 kr. op til ca. 1.700 kr. Siden 2012 har det dog været praksis i alle pensionselskaber, at kunderne gebyrfrit kan flytte en fripolice under 20.000 kr. til en aktiv ordning. Gebyrfritagelsen understøttes af de nuværende rammevilkår, som giver mulighed for en let og smidig overførsel af små hvilende pensioner.

Anbefalinger til pensionsbranchen

Medlemmerne af arbejdsgruppen er på den baggrund blevet enige om at rette følgende anbefalinger til pensionsbranchen:

Konkret og systematisk vejledning til kunder med små hvilende pensioner

- Når et pensionsinstitut kontakter en kunde m.h.p. orientering af kunden om, at pågældendes pensionsordning vil blive gjort hvilende, medmindre den flyttes, genkøbes eller indbetalinger genoptages, skal pensionsinstituttet vejlede kunden om mulighederne for at flytte beløbet til en eventuel anden ordning, og herunder særligt gøre kunden opmærksom på implikationerne ved at opretholde ordningen som en hvilende pensionsordning.
- Ved den løbende kontakt med kunderne - fx i forbindelse med årsopgørelser m.v. - vejleder pensionsinstitutterne systematisk de kunder, der har små hvilende pensionsordninger, om implikationerne af at opretholde ordningen som en hvilende pension og om mulighederne for at flytte beløbet fra den hvilende pensionsordning til en eventuel anden ordning.
- I det materiale, pensionsinstitutterne udsender til kunder i forbindelse med nytegning af pensionsordninger, indgår oplysninger om muligheden for og omkostninger m.v. ved at overflytte eventuelle små hvilende pensionsopsparinger i andre pensionsinstitutter til den aktuelle, aktive ordning.
- Hvis det i øvrigt - typisk gennem henvendelse fra kunden - bliver et pensionsinstitut bekendt, at en kunde står overfor at ophøre med sine indbetalinger til en pensionsordning dér, og at dette skyldes et jobskifte, hvorved der etableres en ny, aktuel pensionsopsparing i et andet pensionsinstitut, vejledes kunden om mulighederne for at bruge den såkaldte jobskifteordning til at overflytte pensionsopsparingen til den nye, aktuelle ordning.

- Pensionsinstitutter skal på PensionsInfo.dk markere særskilt, når der findes en lille hvilende pension, og angive, når det er gebyrfrit at flytte denne.
- Pensionsbranchen overvejer hvor det måtte være relevant og hensigtsmæssigt at lade problemstillingen vedrørende de små hvilende pensioner indgå i generelle kampagner m.v., herunder som led i promovering af PensionsInfo.dk

Størrelsen af gebyrer og administrative forhold ved overflytning

- Pensionsinstitutterne gør den nuværende ordning for gebyrfritagelse permanent, således at hvilende pensioner med en værdi op til 20.000 kr. fortsat vil kunne flyttes til en aktiv ordning uden opkrævning af gebyr.
- Pensionsinstitutterne har fortsat fokus på at sikre og udvikle løsninger, der forenkler administrationen og gør det lettere for den enkelte at flytte sin hvilende pensionsopsparing til et andet selskab.

Overførsel til andet selskab i stedet for tvangsudbetaling

- Pensionsinstitutter, der overvejer at iværksætte tvangsudbetaling af en hvilende pension, kontakter kunden med henblik på at søge afklaret, om pågældende har en ordning i et andet selskab, hvortil beløbet i stedet ønskes overført.

Opfølgning på udviklingen og branchens tiltag vedrørende små hvilende pensioner

Adfærdsanalyse

Beskæftigelsesministeriet og Erhvervsministeriet vil i samarbejde med pensionsbranchen som understøttelse af de initiativer, der tages af pensionsbranchen, iværksætte en adfærdsanalyse, der belyser, hvorledes det bedst kan sikres, at de pensionskunder, der har små hvilende pensioner, bliver opmærksomme herpå, og aktivt forholder sig til forskellige handlemuligheder på et oplyst grundlag.

Udvikling følges årligt frem til evaluering i 2020

Beskæftigelsesministeriet vil i samarbejde med Erhvervsministeriet over en 3-årig periode følge op på, om og i hvilket omfang pensionsbranchen har iværksat de initiativer, som arbejdsgruppen har anbefalet. Dette vil ske gennem en regelmæssig kontakt med branchens repræsentanter, der sikrer ministerierne viden om konkrete tiltag og initiativer.

Omfanget og udviklingen af hvilende pensioner følges fremadrettet ved brug af registeroplysninger fra Danmarks Statistik og følges årligt fra 2016. I 2020 udarbejdes en evaluering af omfang og udvikling i perioden 2016 -2018. Registeroplysningerne gør det muligt at opgøre antallet af hvilende pensioner på baggrund af den

nye formuestatistik og en kommende mere detaljeret indbetalingsstatistik fra Danmarks Statistik.

De tal, der hidtil er blevet tilvejebragt i forbindelse med arbejdsgruppens arbejde, hviler på spørgeskemaundersøgelser. For at sikre et vist sammenligningsgrundlag mellem de to opgørelsesmetoder udarbejder Forsikring & Pension en spørgeskemaundersøgelse for registerudgangsåret 2016, som svarer til de tidligere undersøgelser, der har været foretaget for arbejdsgruppen.

Ved vurderingen af effekten af branchens initiativer tages højde for eventuelle regelændringers isolerede, afledte effekt på omfanget af små hvilende pensioner.

Arbejdsmarkedets parter inddrages i opfølgningen og evalueringen.